

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

TRGOVINSKA
ZBORNICA SLOVENIJE
Slovenian Chamber of Commerce

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

TRGOVINKO

KREPI NAŠO USPOSOBLJENOST IN SOCIALNI DIALOG V TRGOVINI

ANALIZA O MLADIH ZAPOSLENIH V TRGOVINSKI DEJAVNOSTI

Pripravile:

Mija LAPORNIK, vodja projekta in izvršna direktorica TZS

Barbara KRIVIC, strokovna sodelavka na projektu in pravna svetovalka TZS

Karmen FORTUNA, strokovna sodelavka na projektu in svetovalka TZS

Ljubljana, januar 2020

Projekt »TRGOVINKO krepi našo usposobljenost in socialni dialog v trgovini« delno financirata Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti ter Evropska unija, iz Evropskega socialnega sklada. Projekt se financira iz Operativnega programa za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014-2020, 11. prednostne osi »Pravna država, izboljšanje institucionalnih zmogljivosti, učinkovita javna uprava, podpora razvoju NVO ter krepitev zmogljivosti socialnih partnerjev«, 11. 2 prednostne naložbe »Krepitev zmogljivosti za vse zainteresirane strani, ki izvajajo politike na področju izobraževanja, vseživljenjskega učenja, usposabljanja in zaposlovanja ter socialnih zadev, vključno s sektorskimi in teritorialnimi dogovori za spodbujanje reform na državni, regionalni in lokalni ravni«, 11. 2. 2 specifičnega cilja »Krepitev usposobljenosti socialnih partnerjev v procesih socialnega dialoga, zlasti na področju politik trga dela in vseživljenjskega učenja«.

V okviru projekta »TRGOVINKO krepí našo usposobljenost in socialni dialog v trgovini« sta projektna partnerja Trgovinska zbornica Slovenije in Sindikat delavcev trgovine Slovenije – ZSSS z namenom zagotavljanja boljših zaposlitvenih možnosti, informiranja o prednostih in slabostih zaposlovanja mladih oseb ter z namenom povečanja medgeneracijskega sodelovanja v delovnem procesu pripravila **analizo o mladih zaposlenih v trgovinski dejavnosti**, ki je vsem zainteresiranim na razpolago v e-učilnici. Z izvedenimi aktivnostmi sta projektna partnerja prispevala k usposobljenosti socialnih partnerjev ter k učinkovitemu socialnemu dialogu na vseh ravneh ter obveščanju, usposabljanju in ozaveščanju zaposlenih.

Podlaga za analizo so podatki Statističnega urada Republike Slovenije (SURs), pridobljeni podatki s strani Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje (ZRSZ) in zbrani odgovori delodajalcev in zaposlenih (stari do 30 let) na anketni vprašalnik. Tzs je podatke iz prejetih izpolnjenih vprašalnikov uporabila le v agregirani obliki in izključno z namenom izvedbe analize o mladih zaposlenih v trgovinski dejavnosti.

1. DELOVNO AKTIVNO PREBIVALSTVO Z DELEŽEM MLADIH

Po podatkih SURs je bilo v Republiki Sloveniji (RS) v letu 2018 skupaj 887.170 delovno aktivnih oseb, od tega 126.718 mladih, kar predstavlja 14,28 % delež. V javnem sektorju je bil delež mladih bistveno manjši kot v zasebnem sektorju, saj je znašal le 9,32 %, medtem ko je delež mladih v zasebnem sektorju znašal kar 16,13 %.

V trgovinski dejavnosti je bilo v istem obdobju 113.386 delovno aktivnih oseb, kar predstavlja 12,78 % delež glede na število vseh delovno aktivnih oseb v RS in delež 17,52 % glede na število delovno aktivnih oseb v zasebnem sektorju. Od tega je delež mladih v trgovinski dejavnosti znašal 15,64 %, kar je nekoliko več kot znaša delež za celotno državo in le malenkost manj, kot za zasebni sektor.

Tabela 1: Delovno aktivno prebivalstvo v javnem in zasebnem sektorju ter v trgovinski dejavnosti, 2018

	Starost - skupaj	15-19 let	%	20-24 let	%	25-29 let	%	Vsi	%
Javni in zasebni sektor	887.170	3.316	0,37	38.535	4,34	84.867	9,57	126.718	14,28
Javni sektor	240.035	335	0,14	5.118	2,13	16.912	7,05	22.365	9,32
Zasebni sektor	647.135	2.981	0,46	33.417	5,16	67.955	10,50	104.353	16,13
G Trgovina, vzdrževanje, popravila motornih vozil	113.386	434	0,38	5.335	4,71	11.963	10,55	17.732	15,64

Vir: SURs, 2019

2. PODATKI ZAVODA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA ZAPOSLOVANJE O ZAPOSLOVANJU IN BREZPOSELNOSTI MLADIH

2.1. Registrirani brezposelni po starosti

Po podatkih ZRSZ je bilo v RS v letu 2014 v povprečju skupaj 120.109 registriranih brezposelnih oseb, od tega 30.427 mladih, kar predstavlja 25,3 % delež. V prvih enajstih mesecih leta 2019 se je število vseh registriranih brezposelnih oseb zmanjšalo na 74.007, število registriranih brezposelnih mladih pa na število 13.958, kar predstavlja 18,8 %

Projekt »TRGOVINKO krepí našo usposobljenost in socialni dialog v trgovini« delno financirata Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti ter Evropska unija, iz Evropskega socialnega sklada. Projekt se financira iz Operativnega programa za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014-2020, 11. prednostne osi »Pravna država, izboljšanje institucionalnih zmogljivosti, učinkovita javna uprava, podpora razvoju NVO ter krepitev zmogljivosti socialnih partnerjev«, 11. 2 prednostne naložbe »Krepitev zmogljivosti za vse zainteresirane strani, ki izvajajo politike na področju izobraževanja, vseživljenjskega učenja, usposabljanja in zaposlovanja ter socialnih zadev, vključno s sektorskimi in teritorialnimi dogovori za spodbujanje reform na državni, regionalni in lokalni ravni«, 11. 2. 2 specifičnega cilja »Krepitev usposobljenosti socialnih partnerjev v procesih socialnega dialoga, zlasti na področju politik trga dela in vseživljenjskega učenja«.

delež. Ob tem lahko ugotovimo, da se je delež mladih brezposelnih po podatkih za prvih enajst mesecev leta 2019 glede na leto 2014 zmanjšal kar za 6,5 odstotnih točk.

Tabela 2: Registrirani brezposelni po starosti, letna povprečja

	15-19 let	20-24 let	25-29 let	15-29 let	30-64 let	Skupaj	delež 15-29 let, v %
2014	1.827	9.414	19.187	30.427	89.682	120.109	25,3
2015	1.731	8.137	16.828	26.695	86.030	112.726	23,7
2016	1.624	6.908	13.698	22.230	80.922	103.152	21,6
2017	1.336	5.457	10.698	17.491	71.157	88.648	19,7
2018	1.342	4.922	8.789	15.053	63.421	78.474	19,2
I-XI 2019	1.362	4.739	7.858	13.958	60.118	74.077	18,8

Vir: ZRSZ, 2019

2.2. Registrirani brezposelni 15-29 let po spolu

Po podatkih ZRSZ je v decembru 2014 delež registriranih mladih žensk glede na vse registrirane brezposelne mlade osebe znašal 53,7 %, v novembru 2019 pa je ta delež znašal 52,3 %. V povprečju je bil v celotnem spremljanem obdobju delež registriranih brezposelnih mladih žensk glede na vse registrirane brezposelne mlade osebe ves čas nekoliko višji, kot delež moških, vendar po posameznih obdobjih ni bistvenih razlik.

Tabela 3: Registrirani brezposelni 15-29 let po spolu, stanje konec meseca

	moški	ženske	Skupaj	delež žensk, v %
dec. 2014	13.945	16.206	30.151	53,7
dec. 2015	12.230	14.708	26.938	54,6
dec. 2016	9.736	11.794	21.530	54,8
dec. 2017	7.764	9.204	16.968	54,2
dec. 2018	7.530	8.394	15.924	52,7
nov. 2019	7.072	7.767	14.839	52,3

Vir: ZRSZ, 2019

2.3. Zaposlitve registriranih brezposelnih oseb

Po podatkih ZRSZ se je v letu 2014 zaposlilo skupaj 73.950 registriranih brezposelnih oseb, v prvih enajstih mesecih leta 2019 pa 53.062 oseb. Od tega je delež mladih v letu 2014 znašal 34,8 %, v prvih enajstih mesecih leta 2019 pa je ta delež znašal 30,7 %. V celotnem spremljanem obdobju se delež mladih registriranih brezposelnih oseb, ki so se zaposlile ni bistveno spreminjal.

Tabela 4: Zaposlitve registriranih brezposelnih oseb, po starosti

	15-19 let	20-24 let	25-29 let	15-29 let	30-64 let	Skupaj	delež 15-29 let, v %
2014	1.004	7.810	16.928	25.742	48.208	73.950	34,8
2015	993	7.195	15.287	23.475	47.496	70.971	33,1

Projekt »TRGOVINKO krepi našo usposobljenost in socialni dialog v trgovini« delno financirata Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti ter Evropska unija, iz Evropskega socialnega sklada. Projekt se financira iz Operativnega programa za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014-2020, 11. prednostne osi »Pravna država, izboljšanje institucionalnih zmogljivosti, učinkovita javna uprava, podpora razvoju NVO ter krepitev zmogljivosti socialnih partnerjev«, 11. 2 prednostne naložbe »Krepitev zmogljivosti za vse zainteresirane strani, ki izvajajo politike na področju izobraževanja, vseživljenjskega učenja, usposabljanja in zaposlovanja ter socialnih zadev, vključno s sektorskimi in teritorialnimi dogovori za spodbujanje reform na državni, regionalni in lokalni ravni«, 11. 2. 2 specifičnega cilja »Krepitev usposobljenosti socialnih partnerjev v procesih socialnega dialoga, zlasti na področju politik trga dela in vseživljenjskega učenja«.

2016	1.213	7.458	15.503	24.174	50.682	74.856	32,3
2017	1.218	6.779	13.222	21.219	47.383	68.602	30,9
2018	1.267	6.794	11.682	19.743	41.799	61.542	32,1
I-XI 2019	1.184	5.604	9.517	16.305	36.757	53.062	30,7

Vir: ZRSZ, 2019

2.4. Zaposlitve registriranih brezposelnih mladih v trgovinski dejavnosti

Po podatkih ZRSZ se je v letu 2014 v trgovinski dejavnosti zaposlilo 2.402 registriranih mladih brezposelnih oseb, v prvih enajstih mesecih leta 2019 pa 2.498 oseb, kar pomeni 4 % povečanje. Glede na število vseh zaposlitev mladih brezposelnih oseb je delež mladih, ki so se zaposlili v trgovinski dejavnosti v letu 2014 znašal 9,3 %, v prvih enajstih mesecih leta 2019 pa 15,3 %.

V celotnem proučevanem obdobju se je znotraj skupin trgovinske dejavnosti največ registriranih mladih brezposelnih oseb zaposlilo v skupini 47 »Trgovina na drobno, razen z motornimi vozili«. Delež mladih, ki so se zaposlili v tej skupini v letu 2014 je znašal 52,9 %, v prvih enajstih mesecih leta 2019 pa 65,9 %. V skupini 46 »Posredništvo in trgovina na debelo, razen z motornimi vozili je ta delež v letu 2014 znašal 34,3 %, v prvih enajstih mesecih leta 2019 pa je delež padel na 22,6 %. V skupini 45 »Trgovina z motornimi vozili in popravila motornih vozi« je ta delež v letu 2014 znašal 12,8 %, v prvih enajstih mesecih leta 2019 pa 11,5 %.

Tabela 5: Zaposlitve registriranih brezposelnih mladih v dejavnosti G

	2014	2015	2016	2017	2018	I-XI 2019
G TRGOVINA; VZDRŽEVANJE IN POPRAVILA MOTORNIH VOZIL	2.402	2.492	2.715	2.592	2.835	2.498
45 Trgovina z motornimi vozili in popravila motornih vozil	307	326	288	287	291	287
46 Posredništvo in trgovina na debelo, razen z motornimi vozili	825	752	700	646	747	565
47 Trgovina na drobno, razen z motornimi vozili	1.270	1.414	1.727	1.659	1.797	1.646

Vir: ZRSZ, 2019

2.5. Zaposlitve registriranih brezposelnih mladih

Po podatkih ZRSZ je povprečna starost zaposlitve registriranih mladih brezposelnih oseb znašala 25,3 let, v prvih enajstih mesecih leta 2019 pa 24,8 let in se v celotnem analiziranem obdobju ni bistveno spreminjala.

Najbolj se je v celotnem analiziranem obdobju spremenilo povprečno trajanje brezposelnosti mladih, saj je to v letu 2014 znašalo 7,0 mesecev, v prvih enajstih mesecih leta 2019 pa 4,9 mesecev, kar pomeni, da se je dolžina trajanja brezposelnosti mladih zmanjšala za 70 %.

Tabela 6: Zaposlitve registriranih brezposelnih mladih – vsi 15-29

	Število zaposlitev	Povprečna starost, v letih	Povprečno trajanje brezposelnosti, v mesecih
2014	25.742	25,3	7,0

Projekt »TRGOVINKO krepí našo usposobljenost in socialni dialog v trgovini« delno financirata Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti ter Evropska unija, iz Evropskega socialnega sklada. Projekt se financira iz Operativnega programa za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014-2020, 11. prednostne osi »Pravna država, izboljšanje institucionalnih zmogljivosti, učinkovita javna uprava, podpora razvoju NVO ter krepitev zmogljivosti socialnih partnerjev«, 11. 2 prednostne naložbe »Krepitev zmogljivosti za vse zainteresirane strani, ki izvajajo politike na področju izobraževanja, vseživljenjskega učenja, usposabljanja in zaposlovanja ter socialnih zadev, vključno s sektorskimi in teritorialnimi dogovori za spodbujanje reform na državni, regionalni in lokalni ravni«, 11. 2. 2 specifičnega cilja »Krepitev usposobljenosti socialnih partnerjev v procesih socialnega dialoga, zlasti na področju politik trga dela in vseživljenjskega učenja«.

2015	23.475	25,2	6,9
2016	24.174	25,2	7,1
2017	21.219	25,1	6,5
2018	19.743	24,9	5,3
I-XI 2019	16.305	24,8	4,9

Vir: ZRSZ, 2019

2.6. Iskalci prve zaposlitve

Po podatkih ZRSZ se je v celotnem analiziranem obdobju najbolj spreminjalo povprečno trajanje brezposelnosti iskalcev prve zaposlitve. Tako je v letu 2014 povprečno trajanje brezposelnosti te kategorije oseb znašalo 8,7 mesecev, v letu 2016 se je podaljšalo na 10 mesecev, kar pomeni podaljšanje za 11,5 %, v prvih enajstih mesecih leta 2019 pa se je to obdobje znižalo na 7,4 mesece, kar pomeni skrajšanje glede na leto 2016 za 35,1 %.

Tabela 7: Iskalci prve zaposlitve

	Število zaposlitev	Povprečna starost, v letih	Povprečno trajanje brezposelnosti, v mesecih
2014	9.856	24,3	8,7
2015	8.881	24,4	9,1
2016	9.140	24,3	10,0
2017	7.773	24,2	9,7
2018	7.180	23,8	7,6
I-XI 2019	5.200	23,6	7,4

Vir: ZRSZ, 2019

2.7. Zaposlitve registriranih brezposelnih mladih, po trajanju pogodbe

Po podatkih ZRSZ je znašal delež registriranih brezposelnih mladih, ki so sklenili pogodbo o zaposlitvi za nedoločen čas 12,9 %, tistih, ki so sklenili pogodbo o zaposlitvi za določen čas pa 55,6 %. V prvih enajstih mesecih leta 2019 pa je znašal delež sklenjenih pogodb o zaposlitvi za nedoločen čas 17,1 %, delež sklenjenih pogodb o zaposlitvi za določen čas pa 73,1 %.

Tabela 8: Zaposlitve registriranih brezposelnih mladih, po trajanju pogodbe

	ni podatka	nedoločen čas	določen čas	Skupaj
2014	8.103	3.320	14.319	25.742
2015	4.512	2.567	16.396	23.475
2016	4.854	1.894	17.426	24.174
2017	2.935	2.504	15.780	21.219
2018	3.013	3.314	13.416	19.743
I-XI 2019	1.591	2.795	11.919	16.305

Vir: ZRSZ, 2019

3. ANALIZA ANKETNIH VPRAŠALNIKOV DELODAJALCEV V TRGOVINSKI DEJAVNOSTI

3.1. Ali ste pri zaposlitvi oseb v starosti do 30 let (v nadaljevanju: mladi) koristili katerega izmed ukrepov aktivne politike zaposlovanja?

ZRSZ izvaja številne ukrepe aktivne politike zaposlovanja (v nadaljevanju: ukrepi APZ) mladih, ki pa se jih delodajalci v trgovinski dejavnosti le redko poslužujejo. To je pokazala tudi anketa, saj je le 10 % delodajalcev odgovorilo, da so pri zaposlitvi mladih koristili ukrep APZ.

Po podatkih članov, s katerimi razpolagamo na Trgovinski zbornici Slovenije, so ovire za koriščenje ukrepov APZ administrativni postopki, premajhen delež financiranja ter ne dovolj jasne in premalo dostopne informacije. Razlogi za koriščenje ukrepov APZ pa so, da podjetje lahko usposobi osebo že pred zaposlitvijo, pridobi točno določene profile delavcev, ki jih na trgu dela primanjkuje ter razbremenitev že zaposlenih delavcev.

Graf 1:

Vir: Anketni vprašalnik TZS, november 2019.

3.2. Kolikšen je v vašem podjetju delež zaposlenih mladih in kakšen je delež po spolu?

V povprečju je v podjetjih, ki so odgovorila na anketni vprašalnik, delež mladih med vsemi zaposlenimi 16 %. Med mladimi zaposlenimi je delež žensk v povprečju 42 % in delež moških v povprečju 41 %.

3.3. Ali so se mladi pretežno že srečali z delom v trgovini v času šolanja oziroma pred nastopom zaposlitve pri vas?

Le 40 % delodajalcev je odgovorilo, da so se mladi pred zaposlitvijo že srečali z delom v trgovini. Tisti ki so se z delom pred zaposlitvijo že srečali pa so opravljali naslednja dela:

- sprejem in pozdravljanje strank;
- svetovanje in prodaja;
- prevzem in varovanje blaga;
- skrb za urejenost trgovine;
- skrb za dobave, vračila;
- delo na blagajni.

Graf 2:

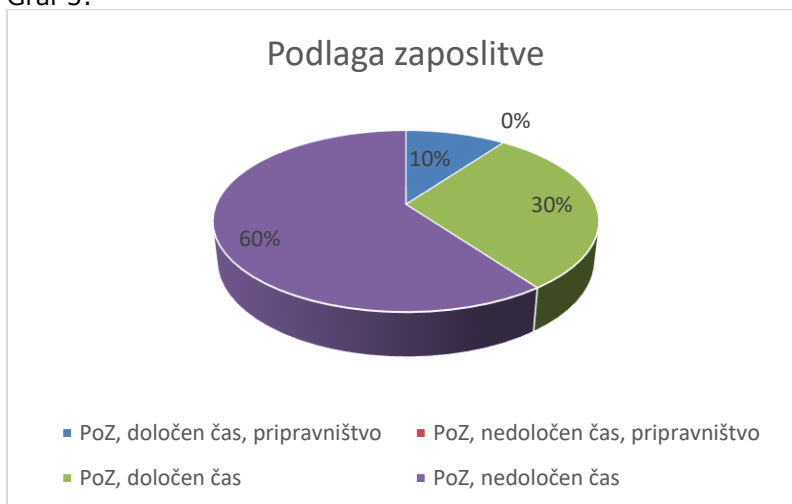

Vir: Anketni vprašalnik TZS, november 2019.

3.4. Na kakšni podlagi so pretežno zaposleni mladi?

Pri podjetjih, ki so izpolnila anketo ima kar 60 % zaposlenih mladih sklenjeno pogodbo o zaposlitvi za nedoločen čas, 40 % pa za določen čas. To je ravno nasproten podatek, kot izhaja iz podatkov ZRSZ – točka 2.7 analize. Iz odgovorov pa tudi izhaja, da se podjetja v zelo majhni meri poslužujejo pripravništva, saj je le 10 % podjetij navedlo, da imajo mladi sklenjeno pogodbo o zaposlitvi s pripravništvom.

Graf 3:

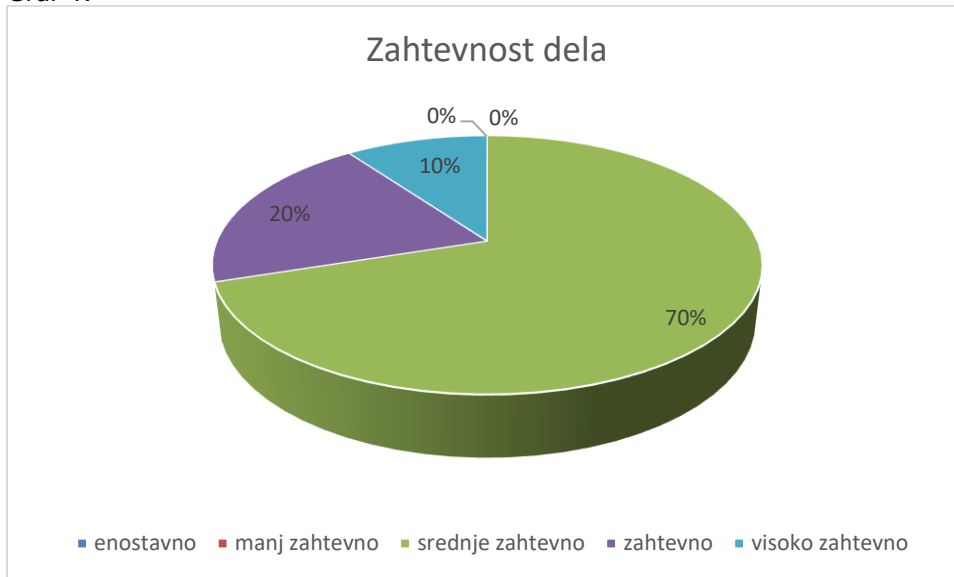
Vir: Anketni vprašalnik TZS, november 2019.

3.5. Katera dela po zahtevnosti pretežno opravljajo mladi?

Nobeno podjetje ni odgovorilo, da bi mladi pri njih opravljali enostavno ali manj zahtevno delo, v 70 % primerov opravljajo srednje zahtevno delo, kar v 10 % pa visoko zahtevno delo.

Graf 4:

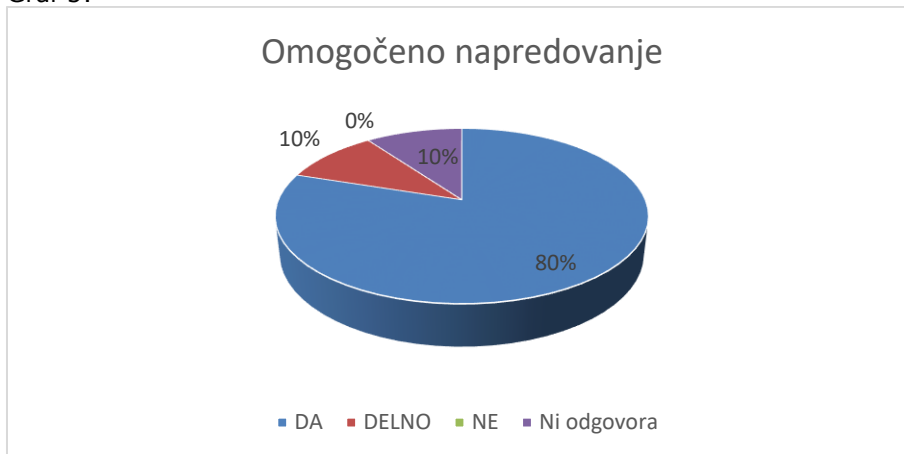

Vir: Anketni vprašalnik TZS, november 2019.

3.6. Ali mladim omogočate napredovanje?

Kar 80 % podjetij je odgovorilo, da absolutno omogočajo napredovanje mladim, 10 % pa delno. Nobeno podjetje ni navedlo, da napredovanja mladim ne omogoča.

Graf 5:

Vir: Anketni vprašalnik TZS, november 2019.

3.7. Ali pri razporejanju delavcev v organizacijske enote poskrbite, da v njih delajo zaposleni različnih starostnih skupin?

Na vprašanje, ali pri razporejanju delavcev v organizacijske enote poskrbijo, da v njih delajo zaposleni različnih starostnih skupin, je kar 70 % podjetij odgovorilo pritrdilno.

Graf 6:

Vir: Anketni vprašalnik TZS, november 2019.

3.8. Katere kompetence ali lastnosti pri mladih najbolj pogrešate?

Na vprašanje, katere kompetence ali lastnosti pri mladih najbolj pogrešajo, so podjetja navedla naslednje:

- samoiniciativnost;
- delovne navade;
- disciplino;
- lojalnost, pripadnost;
- pomanjkanje samozavesti in poguma pri odločitvah;
- upoštevanje navodil;
- socialne in strokovne kompetence;
- vztrajnost, potrpežljivost;
- resnost, odgovornost;
- komunikacijske sposobnosti.

3.9. Katere kompetence ali lastnosti so po vašem mnenju pri mladih boljše kot pri ostalih starostnih skupinah zaposlenih?

Na vprašanje, katere kompetence ali lastnosti so po njihovem mnenju pri mladih boljše kot pri ostalih starostnih skupinah, so podjetja navedla:

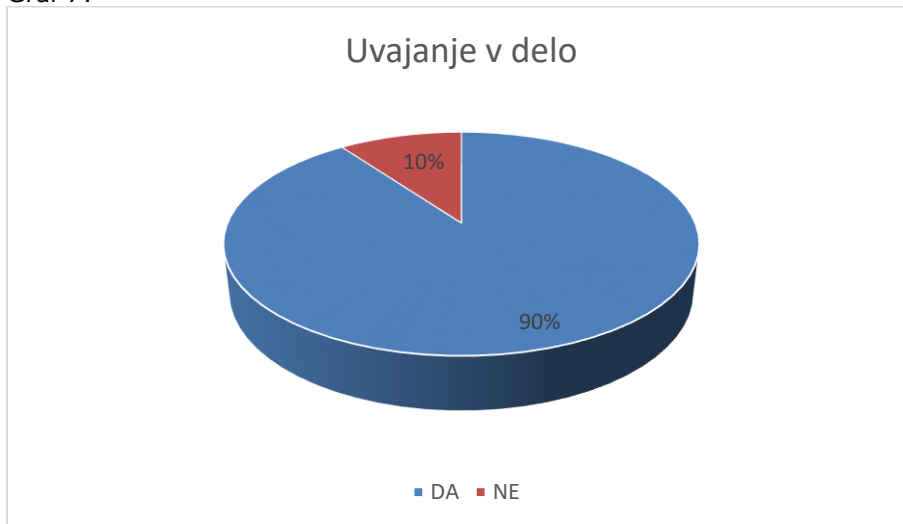
- energija;
- sveže ideje;
- digitalna/računalniška pismenost;
- večopravilnost;
- proaktivnost;
- razvojne kompetence;
- hitrejšje dojetanje in sprejemanje novosti;
- znanje tujih jezikov;
- tekmovalnost.

3.10. Ali za mlade določite osebo, ki jih uvaja v delo?

Kar 90 % podjetij je navedlo, da za mlade osebe določijo osebo, ki jih uvaja v delo.

Graf 7:

Vir: Anketni vprašalnik TZS, november 2019.

3.11. Ali za mlade organizirate posebna usposabljanja?

30 % podjetij je navedlo, da za mlade organizirajo posebna usposabljanja, in sicer delavnice o blagovnih znamkah, komunikaciji, motivaciji in stresu na delovnem mestu.

Graf 8:

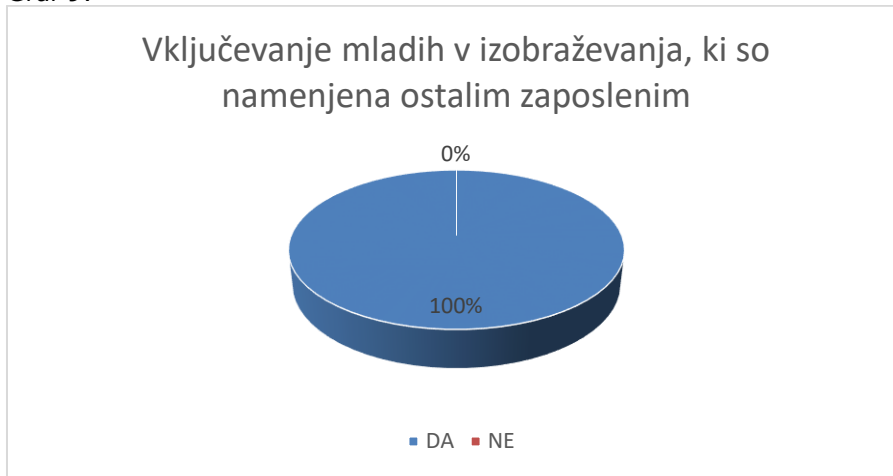
Vir: Anketni vprašalnik TZS, november 2019.

3.12. Ali mlade vključujete v izobraževanja ali usposabljanja, ki so namenjena ostalim zaposlenim?

Vsa podjetja so odgovorila, da mlade vključujejo v izobraževanja in usposabljanja, ki jih organizirajo za ostale zaposlene.

Graf 9:

Vir: Anketni vprašalnik TZS, november 2019.

3.13. Ali imate za mlade posebne ukrepe s področja varnosti in zdravja pri delu?

Na vprašanje, ali za mlade organizirajo posebne ukrepe s področja varnosti in zdravja pri delu, je pritrdilno odgovorilo le 10 % podjetij.

Graf 10:

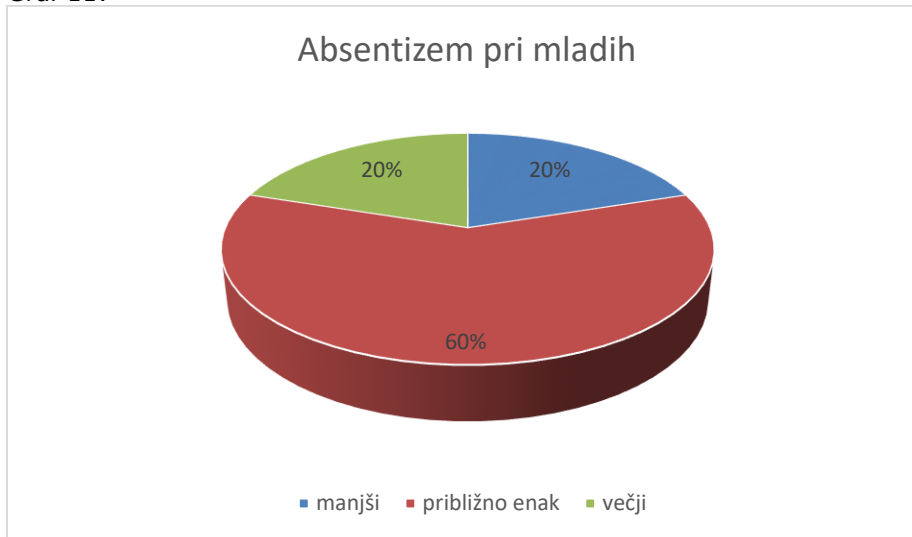
Vir: Anketni vprašalnik TZS, november 2019.

3.14. Kakšen je absentizem pri mladih glede na ostale starostne skupine zaposlenih?

60 % podjetij ocenjuje, da je absentizem pri mladih približno enak, kot pri ostalih starostnih skupinah, 20 % ocenjuje da je večji in 20 %, da je manjši.

Graf 11:

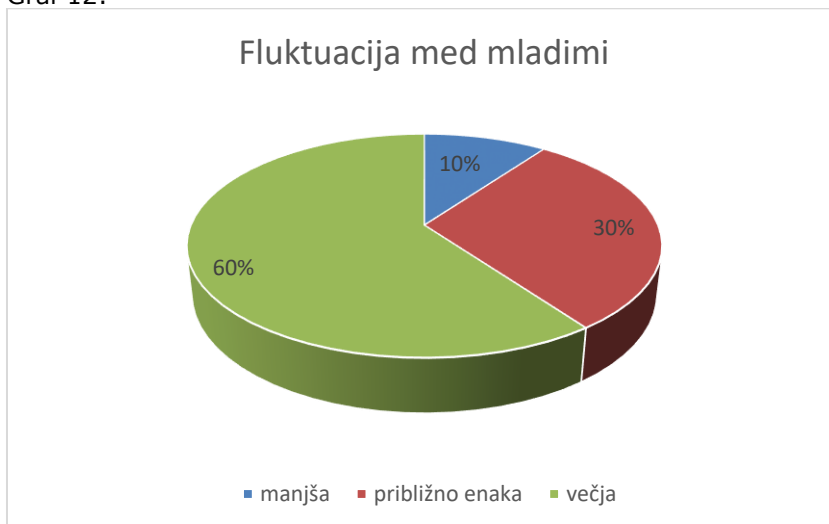

Vir: Anketni vprašalnik TZS, november 2019.

3.15 Kakšna je fluktuacija pri mladih glade na ostale starostne skupine zaposlenih?

Da je fluktuacija pri mladih večja kot pri ostalih starostnih skupinah zaposlenih ocenjuje kar 60 % podjetij, da je manjša, pa le 10 %.

Graf 12:

Vir: Anketni vprašalnik TZS, november 2019.

4. ANALIZA ANKETNIH VPRAŠALNIKOV ZAPOSLENIH V TRGOVINSKI DEJAVNOSTI, STARIH DO 30 LET

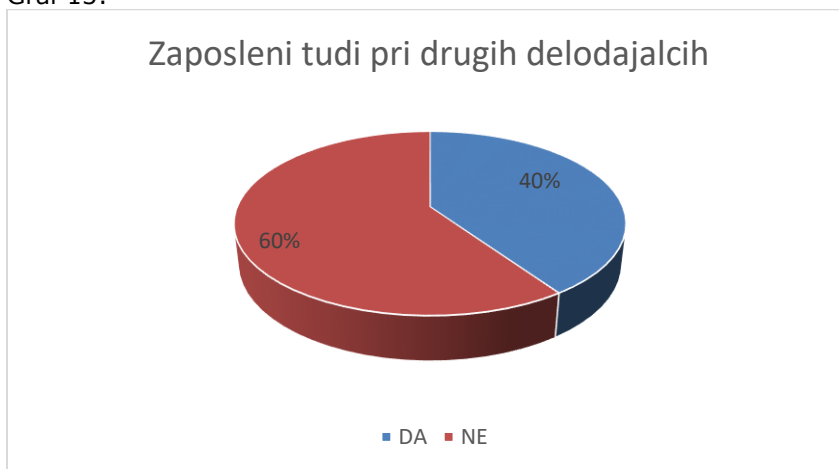
4.1. Pri kateri starosti ste se prvič zaposlili?

Mladi zaposleni, ki so izpolnili anketne vprašalnike so se v povprečju zaposlili pri starosti 23,4 leta. To je približno enako kot izhaja iz podatkov ZRSZ – točki 2.5 in 2.6. analize.

4.2. Ali ste bili zaposleni tudi že pri drugih delodajalcih?

40,4 % mladih je odgovorilo, da so bili prej zaposleni že pri drugem delodajalcu, pri čemer so bili v povprečju zaposleni pri 1,8 delodajalca.

Graf 13:

Vir: Anketni vprašalnik TZS, november 2019.

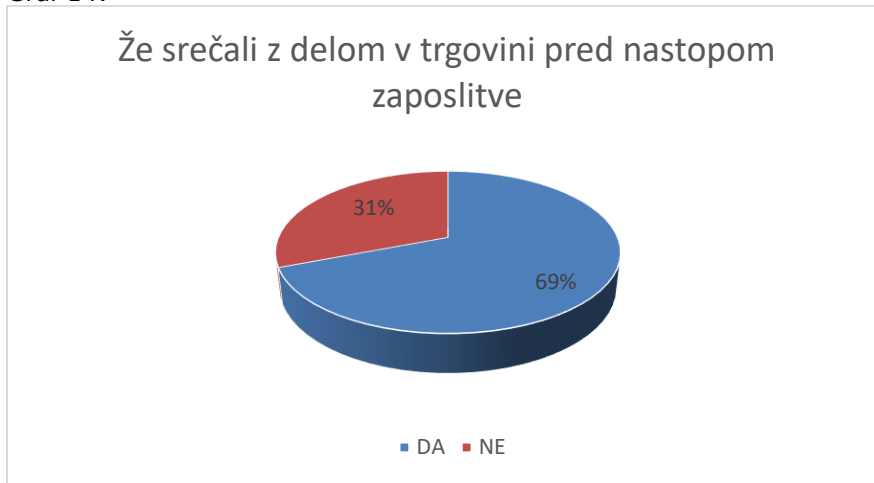
4.3 Ali ste se že srečali z delom v trgovini v času izobraževanja oziroma pred nastopom zaposlitve pri sedanjem delodajalcu?

69,1 % mladih je navedlo, da so se že srečali z delom v trgovini pred svojo zaposlitvijo, pri čemer so opravljali naslednje naloge:

- sprejemanje artiklov in prodaja ter razvrščanje po policah;
- skladiščenje, prodaja, čiščenje;
- svetovanje kupcem, delo na blagajni, urejanje izložbe;
- vnos podatkov v baze, izvajanje inventur;
- polnjenje polic;
- skrb za čistočo in urejenost trgovine;
- naročanje, prevzem in priprava blaga, vodenje zalog;
- reševanje reklamacij;
- organizacija dela, priprava urnikov, urejanje dokumentacije;
- izvajanje promocije in organizacija marketinških aktivnosti.

Graf 14:

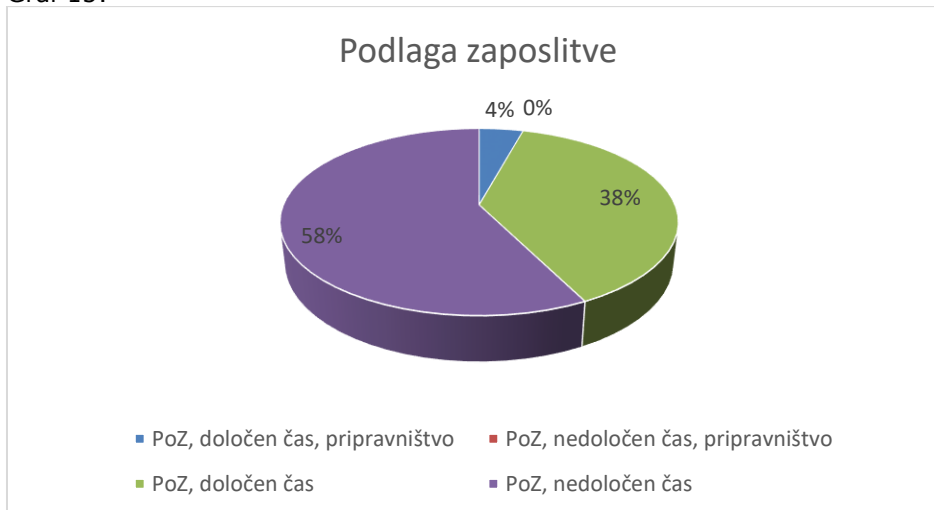

Vir: Anketni vprašalnik TZS, november 2019.

4.4. Na kakšni podlagi ste zaposleni?

58 % mladih je navedlo, da ima sklenjeno pogodbo o zaposlitvi za nedoločen čas, kar je približno enako, kot so navedla podjetja (točka 3.4. analize) in ravno nasprotno, kot izhaja iz podatkov ZRSZ (točka 2.7. analize). Podobno kot izhaja iz odgovorov podjetij, tudi iz odgovorov mladih izhaja, da se institut pripravništva ne uporablja pogosto, saj je le 4 % mladih navedlo, da imajo sklenjeno pogodbo o zaposlitvi s pripravništvom.

Graf 15:

Vir: Anketni vprašalnik TZS, november 2019.

4.5. Katero delo po zahtevnosti opravljate?

Podobno kot podjetja (točka 3.5. analize) je največ mladih odgovorilo, da opravljajo srednje zahtevno delo, in sicer 61 %, zahtevno delo pa 22 %.

Graf 16:

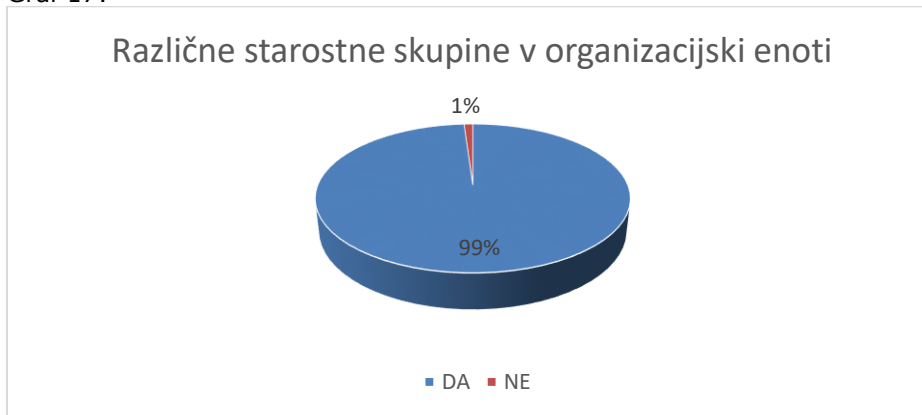

Vir: Anketni vprašalnik TZS, november 2019.

4.6. Ali so v organizacijski enoti, v kateri opravljate delo zaposleni iz različnih starostnih skupin?

Na vprašanje, ali so v organizacijski enoti, v kateri opravljajo delo zaposleni iz različnih starostnih skupin, kar 99 % mladih odgovorilo pritrdilno.

Graf 17:

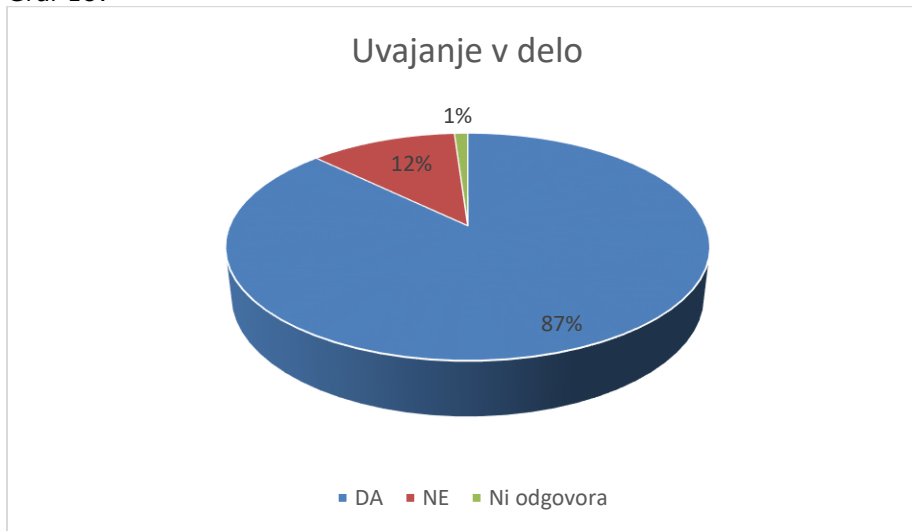
Vir: Anketni vprašalnik TZS, november 2019.

4.7. Ali vam je delodajalec določil osebo, ki vas uvaja/je uvajala v delo?

Kar 87 % mladih je na vprašanje, ali jim je delodajalec določil osebo, ki jih uvaja v delo, odgovorilo pritrdilno.

Graf 18:

Vir: Anketni vprašalnik TZS, november 2019.

4.8. Ali vam je omogočeno napredovanje?

Na vprašanje, ali jim je omogočeno napredovanje, je kar 77 % mladih odgovorilo pozitivno.

Graf 19:

Vir: Anketni vprašalnik TZS, november 2019.

4.9. Ali delodajalec za mlade organizira posebna usposabljanja?

Na vprašanje, ali delodajalec organizira posebna usposabljanja za mlade, je bilo pozitivnih 46 % odgovorov, pri čemer so mladi navedli naslednje vsebine:

- predstavitev oddelkov podjetja in asortimana izdelkov za vse novo zaposlene;
- razna izobraževanja in delavnice;
- tečaj angleščine;
- aktualna izobraževanja o blagovnih znamkah;
- delavnice o delu z ljudmi;

- delavnice na temo pozicioniranja blaga, trženja;
- treningi vodenja.

Graf 20:

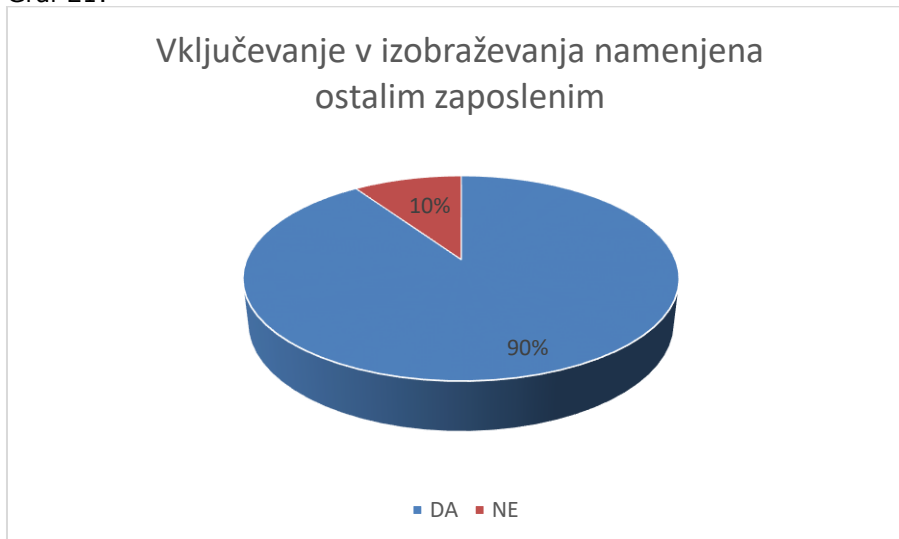

Vir: Anketni vprašalnik TZS, november 2019.

4.10. Ali vas delodajalec vključuje v izobraževanja ali usposabljanja, ki so namenjena ostalim zaposlenim?

Na vprašanje, ali jih delodajalec vključuje v izobraževanja in usposabljanja, ki so namenjena ostalim zaposlenim, je pozitivno odgovorilo kar 90 % mladih.

Graf 21:

Vir: Anketni vprašalnik TZS, november 2019.

4.11. Ali ima delodajalec za mlade posebne ukrepe s področja varnosti in zdravja pri delu?

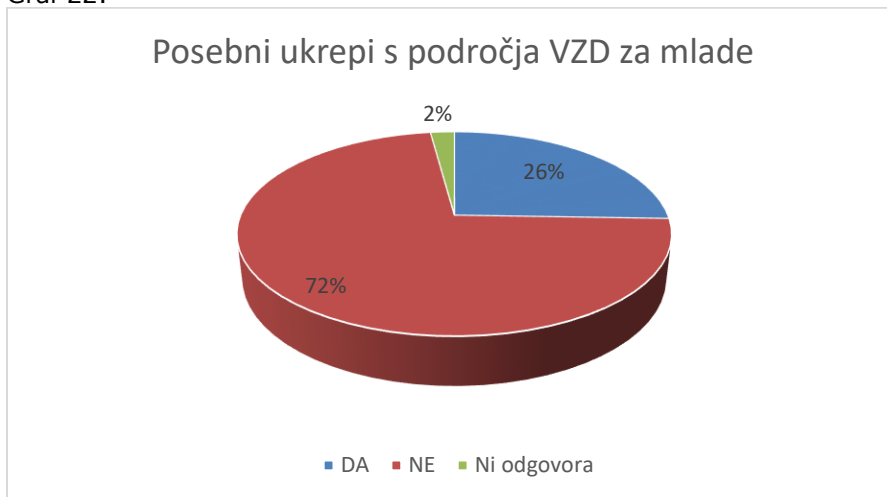
Na vprašanje, ali ima delodajalec za mlade posebne ukrepe s področja varnosti in zdravja pri delu, je pozitivno odgovorilo 26 % mladih, pri čemer so navedli naslednje ukrepe:

Projekt »TRGOVINKO krepí našo usposobljenost in socialni dialog v trgovini« delno financirata Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti ter Evropska unija, iz Evropskega socialnega sklada. Projekt se financira iz Operativnega programa za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014-2020, 11. prednostne osi »Pravna država, izboljšanje institucionalnih zmogljivosti, učinkovita javna uprava, podpora razvoju NVO ter krepitev zmogljivosti socialnih partnerjev«, 11. 2 prednostne naložbe »Krepitev zmogljivosti za vse zainteresirane strani, ki izvajajo politike na področju izobraževanja, vseživljenjskega učenja, usposabljanja in zaposlovanja ter socialnih zadev, vključno s sektorskimi in teritorialnimi dogovori za spodbujanje reform na državni, regionalni in lokalni ravni«, 11. 2. 2 specifičnega cilja »Krepitev usposobljenosti socialnih partnerjev v procesih socialnega dialoga, zlasti na področju politik trga dela in vseživljenjskega učenja«.

- tečaj prve pomoči;
- ambasadorji zdravja;
- požarne vaje;
- pravilno dvigovanje bremen;
- zaščitna oprema,
- telovadba.

Graf 22:

Vir: Anketni vprašalnik TZS, november 2019.

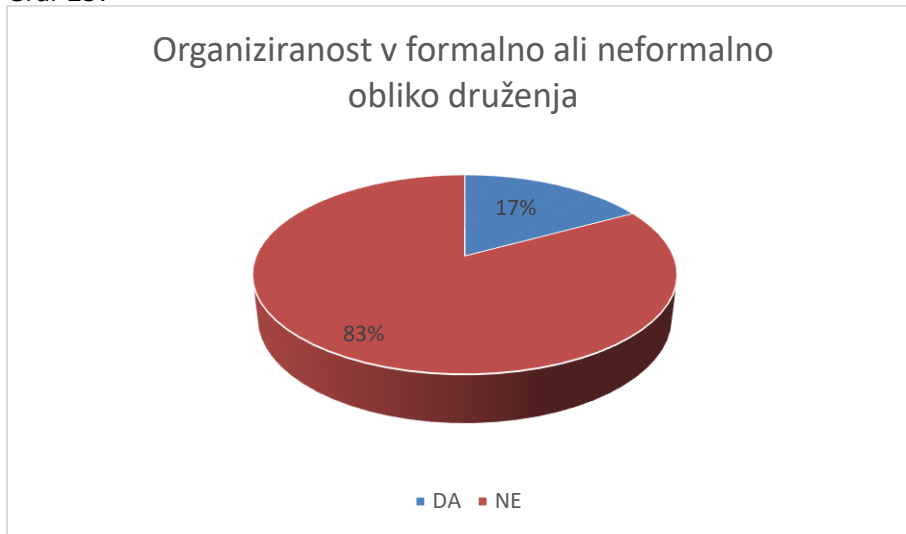
4.12. Ali ste mladi pri delodajalcu organizirani v kakšno neformalno ali formalno obliko druženja?

Na vprašanje, ali so pri delodajalcu mladi organizirani v kakšno neformalno ali formalno obliko druženja, je pozitivno odgovorilo 17 % mladih, pri čemer so navedli naslednje oblike:

- novoletne zabave;
- yammer skupine (zasebno družbeno omrežje le za določeno skupino ljudi);
- pikniki;
- sestanki v poslovalnici;
- teambuilding.

Graf 23:

Vir: Anketni vprašalnik TZS, november 2019.

4.13. Kaj pričakujete od delodajalca?

Na vprašanje, kaj pričakujejo od delodajalca, so mladi navedli:

- možnost dodatnega izobraževanja;
- možnost napredovanja;
- da bo delo predstavljalo izziv in ne samo vsakodnevno rutino;
- da je razumen in zna prisluhniti delavcu;
- občutek varnosti pri zaposlitvi;
- občutek, da moje mnenje šteje;
- korekten odnos, spoštovanje;
- primerno stimulacijo za nadpovprečno/dobro opravljeno delo, opažen in nagrajen trud in graja, ko je to potrebno, odkrit odnos glede uspešnosti zaposlenega;
- urejeno delovno okolje;
- jasna navodila za opravljanje dela;
- redno, pošteno plačilo;
- da v mladih vidi potencial, nove ideje, zagnanost ter druge pozitivne lastnosti, ter mladim ne pripisuje stereotipnih lastnosti (niso motivirani, niso zagnani ...);
- možnost aktivnega odmora med delovnim časom;
- skrb za dobre odnose;
- mora biti pripravljen sprejeti tudi predloge in pripombe zaposlenih;
- spoštovanje delovnopravne zakonodaje.

ZAKLJUČEK:

Na podlagi analize lahko kot pozitivno ugotovimo, da:

- je v trgovinski dejavnosti bistveno več mladih zaposlenih za nedoločen čas, kot to izhaja iz podatkov ZRZS;
- delodajalci poskrbijo, da imajo mladi mentorje, ki jih uvajajo v delo,
- so v posameznih organizacijskih enotah zaposlene osebe različnih starostnih skupin, kar omogoča prenos znanja in izkušenj med njimi;
- je mladim v pretežni meri omogočeno napredovanje;
- delodajalci za mlade organizirajo posebna usposabljanja, določeni pa imajo sprejete tudi posebne ukrepe s področja varnosti in zdravja pri delu.